

Sygn. akt II PZ 29/11

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa V. A., M. P., Ż. Z.

przeciwko Carrefour Polska Sp. z o.o.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 maja 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 26 maja 2011 r., Sąd Okręgowy zmienił, na skutek apelacji pozwanej Carrefour Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, wyrok Sądu Rejonowego z dnia 2 marca 2011 r. w sprawie z powództwa V. A., M. P. i Ż. Z. o odszkodowanie, w ten sposób, że w pkt 1) oddalił powództwo, w pkt 2) opłatą od pozwu, od uiszczenia której zwolnione były powódki, obciążył Skarb Państwa, oraz w pkt 3) nie obciążył powódek kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną za obie instancje.

W uzasadnieniu postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania, Sąd powołał się na art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) w przedmiocie opłaty od pozwu, a w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje na art. 102 k.p.c.

Od powyższego postanowienia, w części, w jakiej Sąd Okręgowy nie obciążył powódek kosztami zastępstwa procesowego, pełnomocnik pozwanej spółki wniósł zażalenie i zarzucając naruszenie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 k.p.c., oraz art. 102 k.p.c., wniósł o „uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji”. W ocenie pozwanej rozstrzygnięcie o kosztach procesu nie odpowiada hipotezie art. 102 k.p.c., gdyż w sprawie nie występują okoliczności, które uzasadniałyby nieobciążanie powódek obowiązkiem zwrotu na rzecz strony pozwanej kosztów obrony poniesionych przez nią na etapie postępowania apelacyjnego. W ocenie skarżącej, ani sytuacja finansowa powódek (której zresztą Sąd nie badał), ani charakter sprawy, nie uzasadniają zastosowania art. 102 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. - dodanym przez ustawę z dnia 19 marca 2009 r. zmieniającą Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 69, poz. 592), który wszedł w życie 22 maja 2009 r. - zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przepis ten rozszerzył krąg wyjątków od zasady (wynikającej z art. 394¹ § 2 k.p.c.), że zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje jedynie na postanowienia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie i nie przysługuje na postanowienia innego rodzaju (z wyłączeniem kategorii wymienionych w art. 394¹ § 1 k.p.c.).

W ocenie Sądu Najwyższego, podniesione w zażaleniu zarzuty nie są trafne. Przepis art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony

przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustalenie, czy w sprawie zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”, jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do oceny tego sądu należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek pozwalający na odstępianie od ogólnej zasady rozliczenia kosztów procesu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010 r., I PZ 2/10, oraz z dnia 13 września 2010 r., II PZ 23/10, oba niepublikowane). Ocena ta musi jednakże uwzględniać wszystkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jej podjęcie. Sąd Okręgowy stosując art. 102 k.p.c., wskazał w uzasadnieniu postanowienia w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego skomplikowany problem prawny występujący w sprawie, a ponadto fakt, że rozwiązanie przez stronę pozwaną umów o pracę w trybie natychmiastowym (bez wypowiedzenia) zostało uznane za niezgodne z prawem (prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 grudnia 2009 r., IV P [...], zasądzone od pozwanej na rzecz powódek odszkodowanie). Wobec powyższego, w ocenie Sądu, obciążenie powódek kosztami procesu w obecnym postępowaniu byłoby sprzeczne z zasadą słuszności. Przepis art. 102 k.p.c. jest przepisem szczególnym w stosunku do ogólnych reguł obciążania stron kosztami procesu (art. 98 k.p.c.) i w związku z tym w uzasadnieniu rozstrzygnięcia o nieobciążeniu strony kosztami procesu, powinny być wskazane okoliczności uznanie, że zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony” w rozumieniu art. 102 k.p.c. Takie wyjaśnienie zawarł Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku. Tym samym, zarzutów zażalenia nie można uznać za zasadne.

W tym stanie rzeczy, gdy stanowisko Sądu Okręgowego zawarte w zaskarżonym postanowieniu jest trafne, należało orzec jak w postanowieniu, zgodnie z art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.